

Gróf Klebelsberg Éva levele a VI. Óballai Falunapra

Tisztelt Ünneplő Óballaiak, tisztelt Polgármester Asszony, tisztelt Hajnal László, a VI. Óballai Falunap szervezője és tisztelt Közönség!

Szeretnék megemlékezni nagybátyám, gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter 135. születési évfordulójáról, mely idén novemberben lesz. Egyben az Önök Klebelsberg-iskolájának felépültének 83. évfordulójára is emlékezni szeretnék és a VI. Óballai Falunaphoz így egy a jelent és a múltat összekötő rövid beszéddel hozzájárulni.

Az Önök iskolája is benne foglaltatik abban az 5000 népiskolai egységben, mely a Klebelsberg kultuskormányzat idején épült. Egy másik évfordulót is ünnepelünk 2010 októberében, ennek az 5000 oktatási egységnek 80 évvel ezelőtti ünnepélyes átadását Szegeden, a Rókusi iskolában.

A népiskolaépítési akció már 1926-ban elkezdődött, és az ország legrászorultabb me-

gyeiben, területein, s folytatódott egészen 1930-ig. A nagy világválság ellenére folytak tovább az építkezések, holott a válság már 1929-ben kezdetét vette. Tehát az Önök iskolája is, ha vigyázunk rá, benne marad abban az európai szinten is ritka kultúrtörténeti alkotásban, mely egy külföldi arisztokratának, gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszternek, (1922-1931) egy nagy nemzeti tragédia utáni, az 1920-as Trianon tragédiája utáni egészséges felépüléséhez, mint egészen ritka teljesítményéhez hozzátartozik. Jártam kinn Genfben az ENSZ Könyvtár és Levéltárban és nevem és kutatási területem említve rögtön a legnagyobb megbecsülésben és segítő-készségben volt részem.

A Klebelsberg szellemi és tárgyi örökséget már 2008-ban bejelentettem az akkori kulturális kormányzatnál és az UNESCO Világörökség elnökségén a címre felveendőkhöz. 2000-ben elindította a Gróf Klebelsberg Kuno Alapítvány az örökségvédelemnél a megmaradt iskolahálózatot műemléki védelemre.

Tíz éve vettem át Nagybátyám Magyar Örökség díját.

Tehát az Óballai iskola is ennek a zűrés történelmi évek és pusztítások ellenére megmaradt iskolahálózatnak részeként különös figyelmet kell kapjon a jövőben. Ezért hasznos a kapcsolattartásunk. Remélem, hogy jövőre, mert a Klebelsberg év 2011 novemberéig tart, személyesen is el tudok jönni VII. Óballai Falunapra.

Most pár szót a kisiskolákról.

Az Óballai Iskola már 1927-ben felépült sok-sok társával együtt az egész országban, Zalát, Somogy megyét, Szabolcs-Szatmár megyét, a Balatonfelvidék apró falvait is

beleszámítva, nemcsak a köztudottan ismert alföldi nagy megyéket.

Akik ezt a bátran országépítő munkának nevezhető feladatot vállalták, azok az Önök felmenői is voltak, mert a település lakossága fuvarral, segéd- és sokszor szakmunkával is hozzájárult az iskolaépítkezéshez. A kisiskolákban osztatlan osztályokban a tanítónők és a tanítók szintén egy egységet alkottak ebben a szoros társadalmi kötelékben, elhivatottságukat és szeretetüket ajándékozva sokszor egy életen keresztül a falusi, vagy tanyai lakosságnak.

Tanítóik együttműködtek a lakossággal, beadványokat írtak számukra, az iskolai könyvtár egyszemélyes vezetőiként a felnőtt lakosság művelődéséről is gondoskodtak. Sokhelyütt még kápolnát is helyettesített az iskola szétnyitható táblájával. A kisiskola kultúrházak is helyettesíthetők, akár a két tanteremből és tanítói lakásból álló, de jól, stabilan és első osztályú minőségben megépített iskolaépületben. Az építési lelemény tette összenyithatóvá a két tantermet a közöttük álló harmonika ajtó segítségével. Ez nemcsak a típustervek tervezőit - mert számos, jól átgondolt típusterv alapján épültek ezek a csinos iskolaépületek -, hanem a gondos kivitelezőket és a mindig szükséges folyamatos ellenőrzést is dicsérik. A fa harmonikaajtók ma is működnek - asztalosaik dícséretére és az iskolai ünnepélyeknek is helyet adtak az összenyitható osztálytermek.

Köszönöm, ha megbecsülik Iskolájukat!

gróf Klebelsberg Éva
történész, KKA elnök

A mi fürdőnk

Augusztus utolsó hetének délutánjait az unokáimmal a 22-én átadott helyi strandon töltöttük.

Nagyon örültem, hogy nem kellett a gyerekekkel a környező településekre utazni, hogy fürdõhessenek. Igazi vakáció zárása volt számunkra, hogy együtt lehettünk egy szépen kialakított strandon. A 6-8 éves unokák biztonságosan érezték magukat a vízben, jót szórakoztak a - hullám, buzgár, vízsugár, masszírozó, stb. - élményelemek beindításakor.

Ismerõsökkel, barátokkal, találkoztunk. Egész délután csak a falatozás kedvéért hagyták el a vizet. Minden „vízi tudományukat” gyakorolhatták (merülés, úszás, ugrás, vízalatti tartózkodás). Öröm volt nézni, ahogy élvezték a kellemes hõfokú, tiszta vizet. A pancsoló medencét is igénybe vették, addig én a gyógymedencébõl szemmel tarthattam õket és biztonságban tudhattam.

Már nagyon hiányzott a strandunk.

Köszönet mindenkinek, akik elindították a beruházást, a tervezõknek, kivitelezõknek, az üzemeltetõknek. Az utóbbiaknak külön köszönet, hogy figyelmesen és kedvesen foglalkoznak a vendégekkel, ügyelve a biztonságra, amely mindannyiunk érdeke.

A nap végét mindig a strand szép és gazdag játszóterén fejezték be a gyerekek.

Az unokáim nevében is köszönöm, hogy nem kell már vidékre utazni (üzemanyagra, utazásra költeni). Egy szolnoki családtól hallottam, hogy inkább máshová mennek, mert ott több az élmény. (Na és lényegesen drágább.) Szerintem nem baj, ha kisebb mint máshol, de mégis a miénk, csak becsüljük meg és óvjuk is.

Nagyon tetszik a „Pagoda”, amelyet a volt kollégáimmal már igénybe is vettünk egy napra. Campingben kialakított fõzhelyen bográcsban fõztük az ebédet, majd a kellemes pago-

dában terített asztal mellett elfogyasztottuk, játszottunk, beszélgettünk, közben élveztük a gyógyvíz melegségét (hűvösebb nap volt). Megismertük a strand szolgáltatásait. Jó volt kellemes környezetben együtt lenni.

Minél többen vegyük igénybe a strand szolgáltatásait. Rajtunk múlik, hogyan érezzük magunkat itthon, a mi fürdőnkben.

Törökszentmiklós, 2010. szeptember 3.

Sülye Károlyné